

فریدریش نیچه

غروبِ بُت‌ها

یا فلسفیدن با پُتک

ترجمه‌ی

داریوش آشوری

فهرست

- ۷ دیباچه‌ی مترجم
- ۱۱ نیچه و غروب بت‌ها
- ۱۷ دیباچه
- ۲۱ نکته پردازی‌ها و خَدَنگ اندازی‌ها
- ۳۳ مسئله‌ی سقراط
- ۴۳ «عقل» در فلسفه
- ۵۲ چه‌گونه «جهان حقیق» افسانه از کار درآمد
- ۵۵ اخلاق همچون ضدّ طبیعت
- ۶۵ چهار خطای بزرگ
- ۷۸ «بهبودبخشان» بشریت
- ۸۵ آن‌چه آلمانیان از دست می‌دهند
- ۹۷ پویندگی‌های مرد نابه‌هنگام
- ۱۶۲ آن‌چه من و امدارِ باستانیان ام
- ۱۷۵ پُتک سخن می‌گوید
- ۱۷۷ برابرنامه‌ی واژه‌های تازه
- ۱۸۱ نمایه

دییاجھی مترجم

غروب بتها (*Götzen-Dämmerung*)، در این نشر، براساس جلد ششم از مجموعه آثار نیچه به ویراستاری جورجو کولی و ماتزینو مونتیناری^۱، با مقابله کامل با ترجمه انگلیسی آن به قلم دانکن لارج^۲ و نگاهی به ترجمه فرانسوی آن به قلم هانری آلبر^۳، به فارسی درآمده است. ترجمه انگلیسی کتاب، که چه بسا آخرین ترجمه آن به این زبان باشد، نمونه عالی دقت و امانت و نیز هنرمندی و پژوهشگری در کار ترجمه است. این ترجمه شرح نامهی دقیق و پُر دامنه‌ای بر متن و اشاره‌ها و نام‌های آمده در آن دارد که من از آن‌ها برای زیرنویس‌های ترجمه خود بسیار بهره

-
1. Friedrich Nietzsche, *Sämtliche Werke*, Kritische Studienausgabe in 15 Bänden, Herausgegeben von Giorgio Colli und Mazzino Montinari, Deutscher Taschenbuch Verlag GmbH & Co. K G München, 1999.
  2. Friedrich Nietzsche, *Twilight of the Idols*, translated by Duncan Large, Oxford University Press, Oxford World Classics Paperback, 1998.
  3. Frédéric Nietzsche, *Le crépuscule des idoles*, traduction d'Henri Albert, Flammarion, Paris, 1985.

برده ام و بخش بزرگِ زیرنویس‌های ترجمه‌ی فارسی بر اساس آن است. در شرح کوتاهی هم که با عنوان «نیچه و غروب بت‌ها» نوشته‌ام، پیش‌گفتارِ گسترده‌ی مترجم انگلیسی منبع اصلی من بوده است. همچنین برابریِ انگلیسی‌واژه‌های آلمانی متن را که در زیرنویس فارسی آورده‌ام از همین ترجمه گرفته‌ام. زیرنویس‌های انگلیسی را از این نظر آورده‌ام که خوانندگان فارسی‌زبان کمتر با زبان آلمانی آشنایی دارند.

نیچه که استادِ فیلولوژی (زبان‌شناسی تاریخی) بوده، از دانشِ گسترده‌ی زبانی خود در آثار-اش فراوان بهره می‌گیرد و واژه‌ها و جمله‌های کوتاه و بلندی به یونانی و لاتینی و فرانسه و گه‌گاه به اسپانیایی و انگلیسی می‌آورد. در این ترجمه نیز مانند ترجمه‌های پیشین من از او، این گونه واژه‌ها و عبارات‌ها و جمله‌ها را به فارسی ترجمه کرده‌ام و اصل آن‌ها را در زیرنویس آورده‌ام.

پیش از این یک ترجمه از این کتاب به فارسی با نام شامگاه بتان منتشر شده است، به قلم آقای عبدالعلی دستغیب. من از آن جهت نام آن را غروب بت‌ها ترجمه کرده‌ام که «شامگاه» در فارسی فعل ندارد (برای مثال، شامگاه کردن نمی‌گوییم) حال آن‌که Dämmerung در آلمانی از مصدر dämmern به معنای تاریک شدن، غروب کردن (و نیز معنای ضدّ آن روشن شدن و طلوع کردن) است. غروب در عربی مصدر است و در فارسی هم، براساس فعل ترکیبی آن با کردن، حکم اسم مصدر یا اسم فعل را دارد. «بت‌ها» را هم از آن جهت از «بتان» در این مورد بهتر می‌دانم که بتان (با جمع-ان) در فارسی بیشتر معنای مجازی زیبارویان به خود می‌گیرد تا جمع معنای حقیقی بت. من در این کتاب نیز همچنان شیوه‌ی زبان‌نگاره‌ای خود را به کار